

Kommentarer till Finanspolitiska rådets rapport

Finansminister Anders Borg

21 maj 2013

Finanspolitikens inriktning

- **FpR**

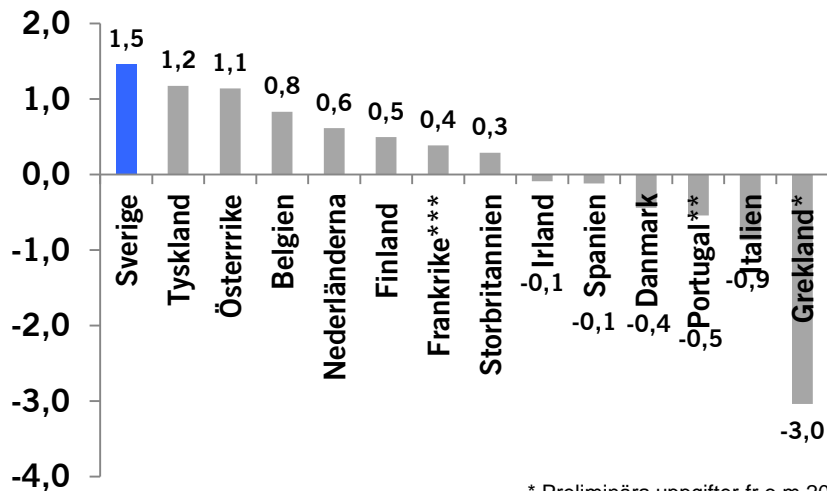
- Finanspolitiken är i huvudsak väl avvägd och förenlig med långsiktigt hållbara offentliga finanser

- **Kommentar**

- Värna säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna och samtidigt stötta återhämtning
- Stort förtroende möjliggör aktiv finanspolitik
  - Låg skuld, låga räntor och långsiktig hållbarhet
  - Stora individuella och samhällsekonomiska kostnader av arbetslöshet som biter sig fast

BNP-tillväxt

Medelvärde 2007–2012. Procent

* Preliminära uppgifter fr.o.m 2008

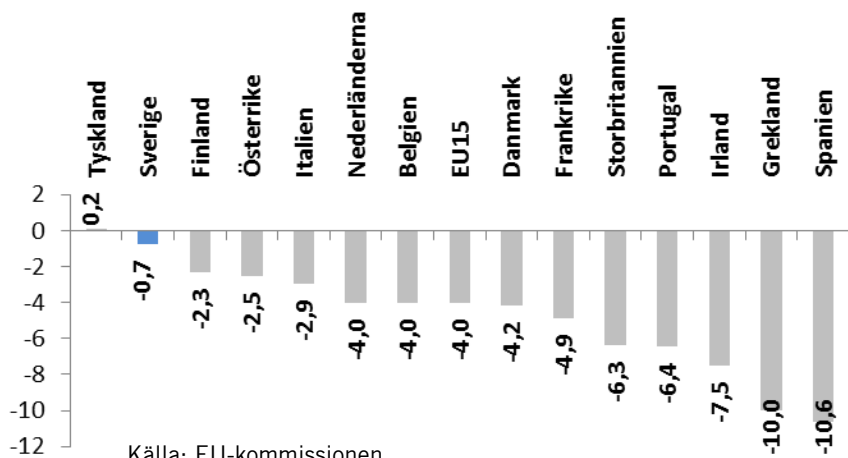
** Preliminära uppgifter fr.o.m 2011

*** Prognos för 2012

Källa: Eurostat

Finansiellt sparande

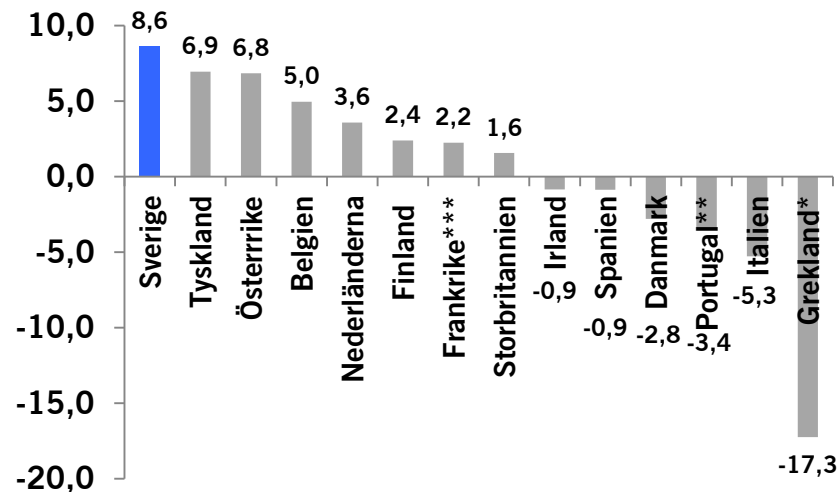
Procent av BNP. Preliminärt utfall 2012

Källa: EU-kommissionen

Akkumulerad BNP-tillväxt

Mellan 2006 och 2012. Procent

* Preliminära uppgifter fr.o.m 2008

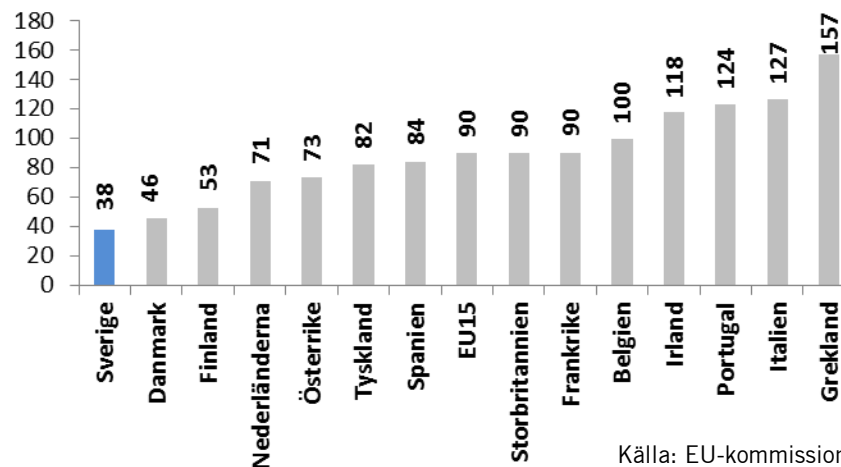
** Preliminära uppgifter fr.o.m 2011

*** Prognos för 2012

Källa: Eurostat

Offentlig bruttoskuld

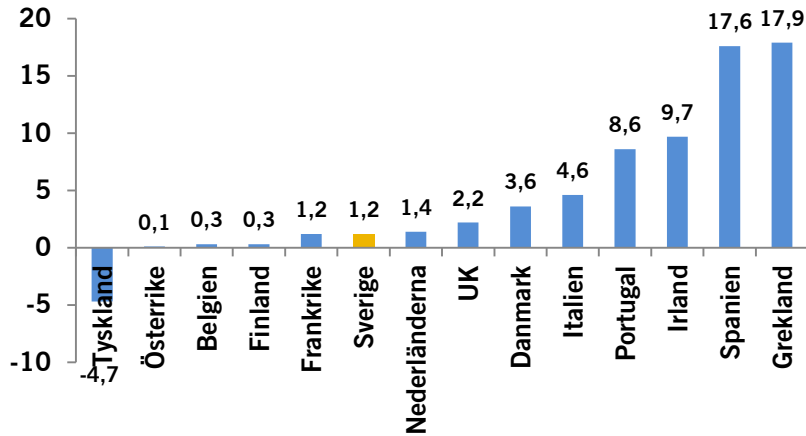
Procent av BNP. Preliminärt utfall 2012

Källa: EU-kommissionen

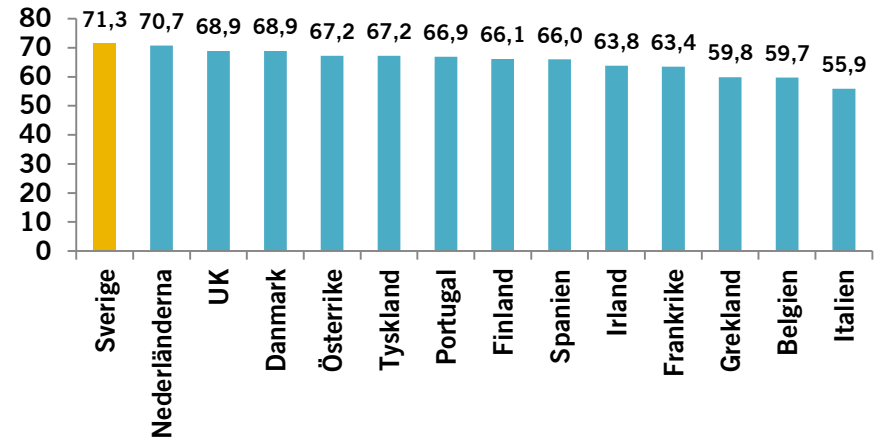
Arbetslöshet

Förändring i procentenheter Q3 2006–Q4 2012 (15–74 år).

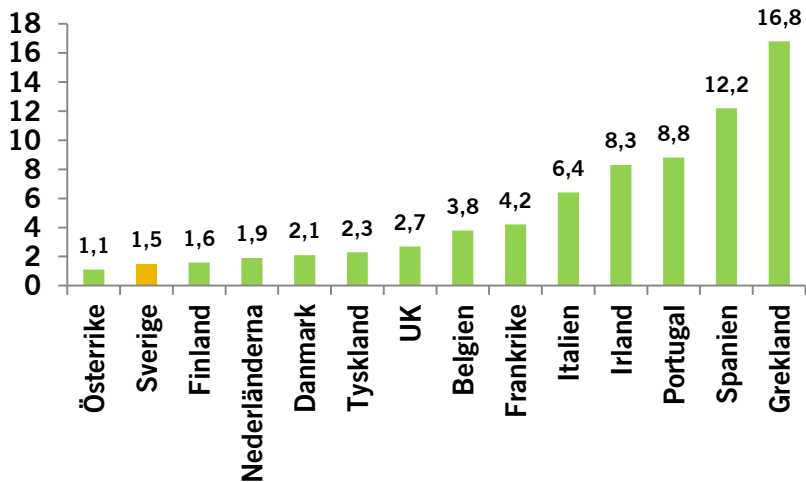
Arbetskraftsdeltagande

I procent av befolkningen (15–74 år), Q4 2012.

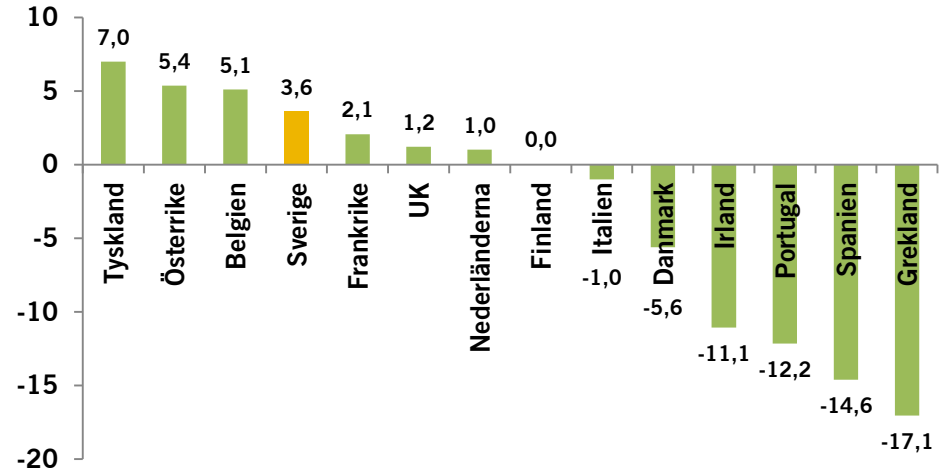
Långtidsarbetslöshet (1 år eller mer)

Q4 2012 (15–74 år). Procent av arbetskraften.

Sysselsatta

Procentuell förändring Q3 2006–Q4 2012 (15–64 år).

Anm. Alla serier utom långtidsarbetslösheten är säsongjusterade.
Källa: Eurostat

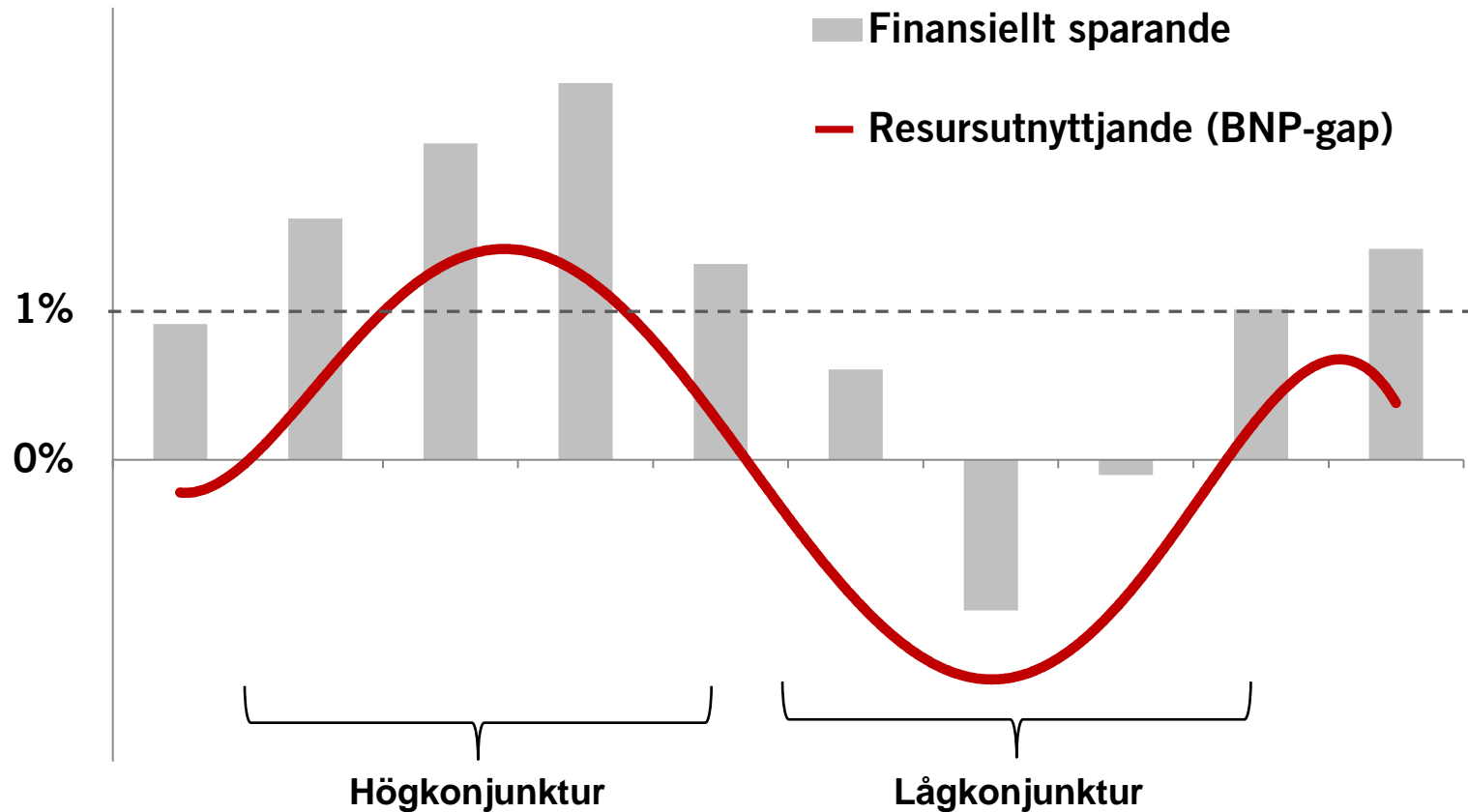
Överskottsmålet

- **FpR**
  - De indikatorer regeringen använder pekar på att överskottsmålet inte uppnås
- **Kommentar**
  - Viktig skillnad mellan att inte uppnå *målet* och den *målsatta nivån*
  - Regeringens hantering av överskottsmålet är förenligt med det finanspolitiska ramverket
  - Målet är formulerat som ett genomsnitt om 1 procent över en konjunkturcykel

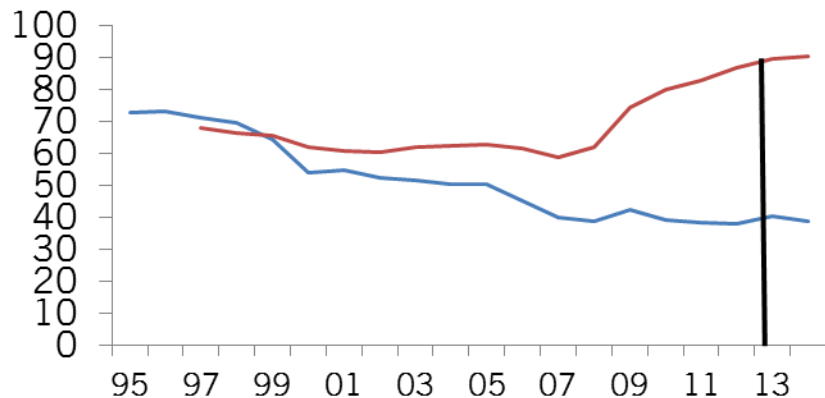
- Rimligt att avvika från den målsatta nivån vid lågkonjunkturer med stora öppna gap
  - De automatiska stabilisatorerna ska tillåtas verka
  - Aktiva åtgärder bör vidtas vid stora fall i efterfrågan och då möjligheterna för penningpolitiken är begränsade
- Tanken med målet är inte att finanspolitiken ska stramas åt vid lågt resursutnyttjande
- Kontracyklisk finanspolitik kräver att det finns förtroende för hållbarheten i finanspolitiken på kort och lång sikt – stabiliseringspolitiken måste vara ansvarsfull
- Viktigt med samlad bedömning vid uppföljning av målet - en enda indikator riskerar att leda till förenklade slutsatser

Principer för hantering av konjunkturcykler och överskottsmålet

Skiss. Diagrammet avser inte en specifik period

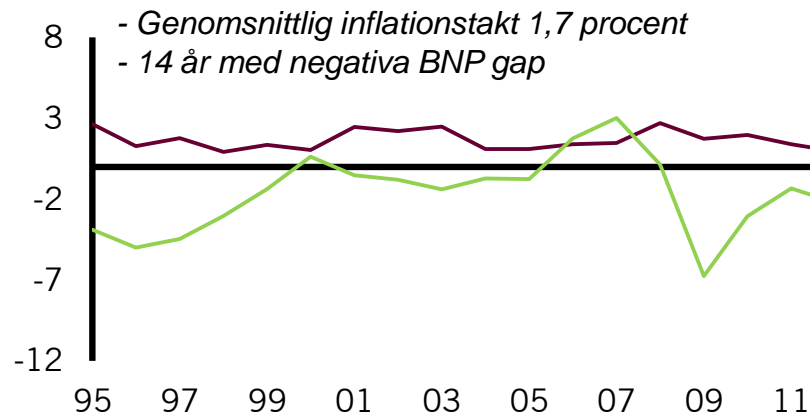
Offentlig bruttoskuld Procent av BNP. 1995–2014

Källa: SCB och egna beräkningar

— Sverige — EU27

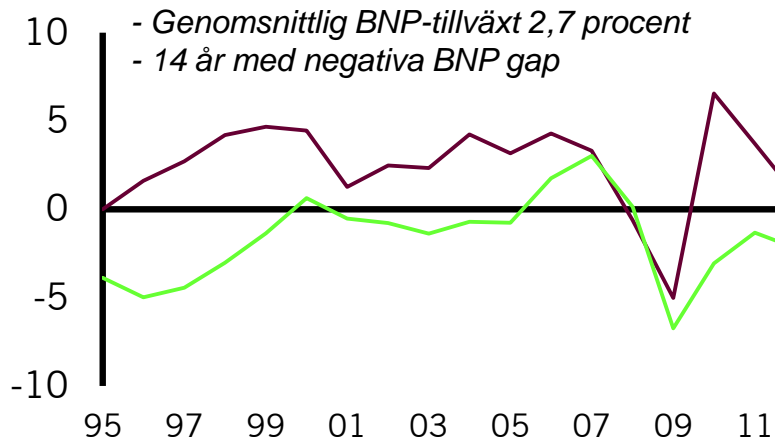
BNP-gap och inflation 1995–2014

Källa: SCB och egna beräkningar

— KPIF-inflation — BNP-gap

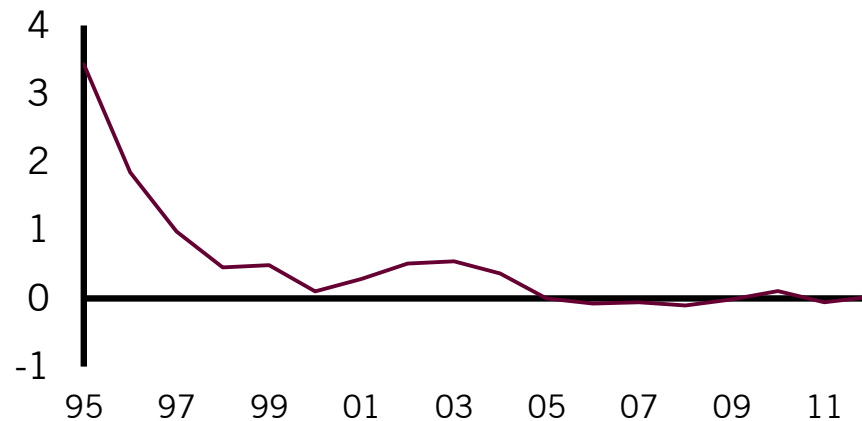
BNP-gap och BNP-tillväxt 1995–2014

Källa: SCB och egna beräkningar

— BNP-tillväxt — BNP-gap

Räntedifferens mot Tyskland 1995–2014

Källa: Reuters
Ecowin

— Skillnad mellan svensk tioårig statsobligationsränta och motsvarande tysk

Plan för det framtida sparandet

- **FpR**

- Regeringen bör presentera en tydlig plan för hur sparandet ska återvända till 1 procent

- **Kommentar**

- För att överskottsmålet ska fungera som ankare för finanspolitiken är det viktigt att avvikelser från den målsatta nivån korrigeras
- Hänsyn måste dock tas till konjunkturläget och avvikelsernas storlek såsom anges i ramverket för finanspolitiken
- Sunda offentliga finanser möjliggör en finanspolitik som inte hämmar återhämtningen

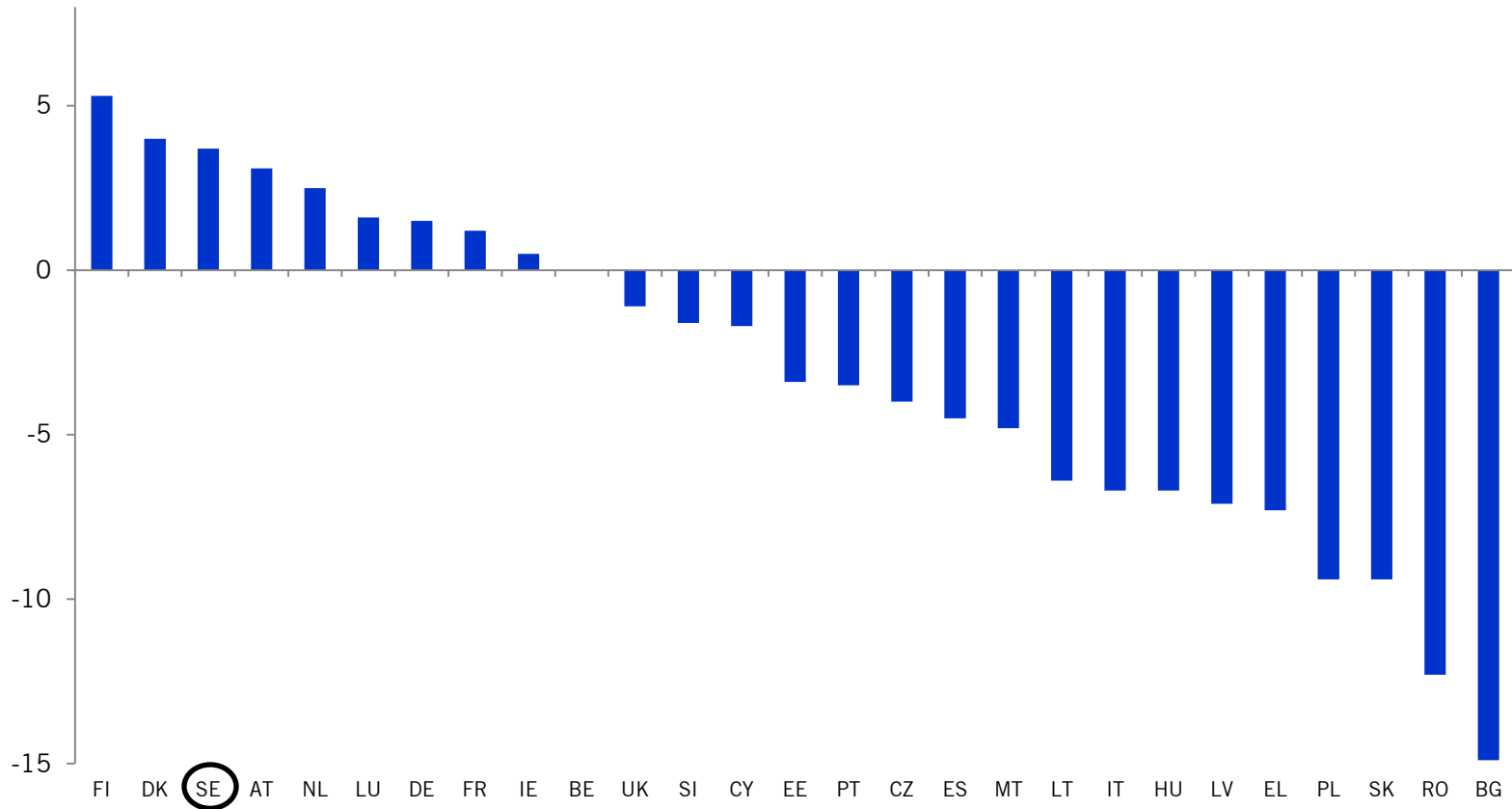
- I BP13 och VÅP13 anges en plan för att återvända till den målsatta nivån
  - Regeringens målsättning är att sparandet ska stärkas i takt med resursutnyttjandet på ett sätt som är konsistent med överskotts målet
  - Sparandet väl över 1 procent i slutet av prognosperioden enligt aktuell bedömning
  - Regeringen har aviserat att den vid behov kommer att vidta erforderliga åtgärder för att stärka sparandet
- Det finansiella sparandet förstärks i takt med att ekonomin växer utan att nedskärningar eller skattehöjningar nödvändigtvis behöver göras
  - Den offentliga sektorns inkomster växer automatiskt snabbare än utgifterna

Utgiftsutvecklingen i budgeten

- **Sverige har låg grad av automatiska uppräknings av utgifterna**
  - Motverkar ohållbar utgiftsexpansion
  - Demokratisk legitimitet genom att varje anslagsökning prövas av riksdagen
  - Ökat utrymme att göra medvetna omprioriteringar som möjliggör ökad effektivitet i det offentliga åtagandet
- **Inkomst- och utgiftsprognoser bör bygga på befintlig politik**
  - Riksdagen har aktivt fattat beslut om regler och anslagsnivåer
  - Diskussioner om budgetutrymme måste vara en prognos för statens inkomster och utgifter som baseras på dessa förutsättningar
  - Följer rekommendationer för medelfristiga budgetramverk från exempelvis OECD och IMF
- **Automatisk uppräknings som norm är en farlig väg**

Effektivitet i de offentliga utgifterna

Sammanfattat mått, positiva värden visar på goda resultat i förhållande till satsade resurser

Källa: Europeiska kommissionen – Public Finances in EMU 2009

Bolagsskattesänkningen

- **FpR**

- Inga avgörande invändningar mot bolagsskattesänkningen
- Bolagsskatten skadlig för tillväxten och på väg ned i vår omvärld

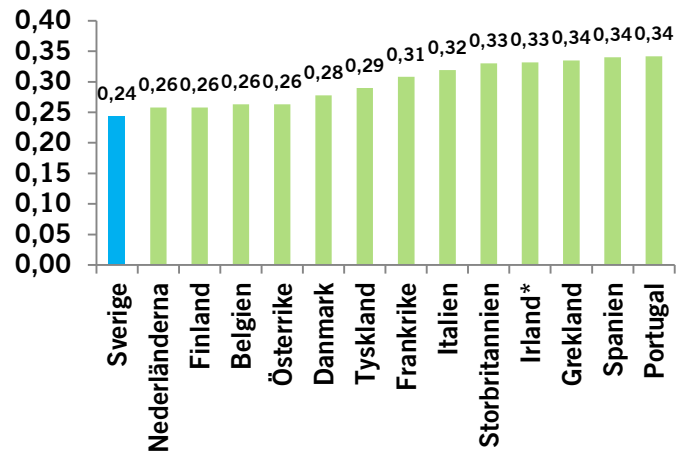
- **Kommentar**

- Bolagsskattesänkningen strukturell riktig för stärkt konkurrenskraft och investeringar i Sverige
- Viktigt motverka skattedrivna upplägg och värna den svenska skattebasen

Inkomstfördelning

- **FpR**
  - Spridningen i disponibla inkomster ökade huvudsakligen under 1990-talet
  - Inkomstspridningen har i stort sett varit konstant sedan 2006 - förvånande mot bakgrund av den ekonomiska krisen
- **Kommentar**
  - Sverige har internationellt sett mycket jämn inkomstfördelning, särskilt om värdet av offentliga välfärdstjänster beaktas
  - Internationell trend mot ökad inkomstspridning behöver mötas med främst åtgärder för jobb och satsningar på skolan

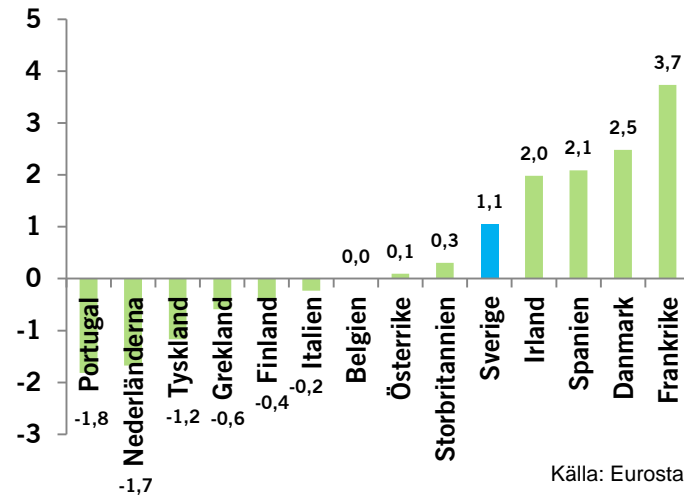
Gini-koefficient, inkomstår 2010

Källa: Eurostat
*Avser år 2009

Förändring Gini-koefficient sedan 2006

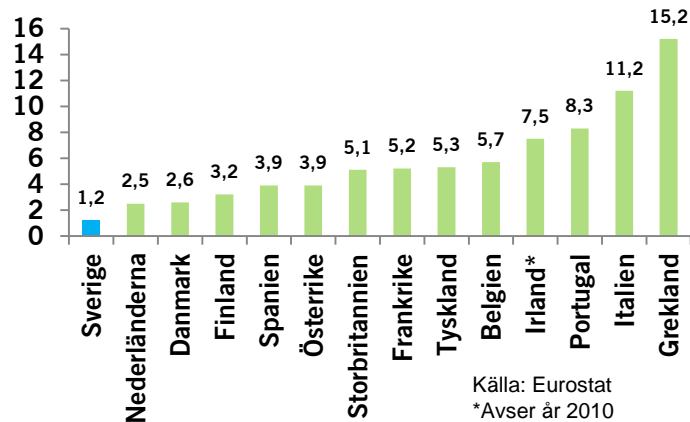
Medelvärde per år 2007-2010. Procent

Källa: Eurostat

Låg materiell standard 2011

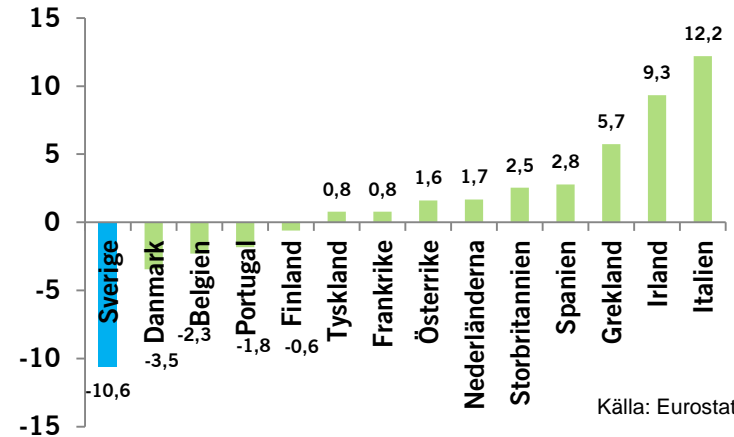
Svår materiell deprivation. Procent av befolkningen

Källa: Eurostat
*Avser år 2010

Förändring låg materiell standard sedan 2006

Medelvärde per år 2007-2011. Procent

Källa: Eurostat

Jobbskatteavdraget

- **FpR**
  - Betydande sysselsättningseffekter, men mindre positiva fördelningseffekter än de som regeringen brukar redovisa
- **Kommentar**
  - Rådet undersöker inte det införda jobbskatteavdraget utan endast en eventuell förstärkning som inte är genomförd

Sysselsättning har ett stort värde

- Egen inkomst ger egen försörjning
- Bred skattebas som säkrar välfärdens finansiering
- Arbete förbättrar välbefinnandet:
  - leder till bättre hälsa
  - arbetsgemenskap och stärkt identitet
  - bidrar till att främja rehabilitering